

پیکر نگار دورہ کجاریہ

مکتب رول تھران

تالیف: پیر محمد پور

انتشارات علمیہ کالج
College Scientific Publication

سرشناسه : مهدی پور، پریسا، ۱۳۶۶ -

عنوان و نام پدیدآور : پیکرنگاری دوره ی قاجاریه : (مکتب اول تهران)

مشخصات نشر : سنندج : انتشارات علمی کالج، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۱۰۶ ص.: مصور

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۶۸-۸۶-۸ :

وضعیت فهرست نویسی : فیپای مختصر

یادداشت : فهرستنویسی کامل این اثر در نشانی

http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است

شماره کتابشناسی ملی : ۳۷۹۴۲۲۷

حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

انتشارات علمی کالج
College Scientific Publication

پیکرنگاری دوره ی قاجاریه (مکتب اول تهران)

تألیف: پریسا مهدی پور

انتشارات علمی کالج / مدیر مسئول: کیومرث کرباسی

صفحه آرای/ طراحی جلد: شاهو احمدیان

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۴ / شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

مرکز پخش: سنندج، سه راه ادب، مجتمع تجاری کردستان،

طبقه همکف، واحد ۱۶۲، انتشارات علمی کالج

تلفن: ۰۸۷۳۳۳۳۷۲۳۷ - فکس: ۰۸۷۳۳۳۳۵۷۹۶

پیشگفتار ۹

فصل اول - دوره اول حکومت قاجار و عوامل موثر بر پیکره نگاری

۱- دوران فتحعلی شاه (دوره اول) ۱۳

۱-۲ پیکرنگاری درباری ۱۸

۱-۳ تأثیر هنر اروپا بر تصویرگری عهد قاجار ۳۲

فصل دوم- بررسی عوامل موثر بر زیبایی شناسی هنر قاجار

۲-۱ ترسیم پیکره انسانی در ابعاد واقعی ۳۹

۲-۲ عناصر اصلی در پیکره نگاری درباری ۴۱

۲-۳ موضوعات به کار رفته در پیکره نگاری درباری ۴۴

۲-۳-۱ مضامین حماسی و سیاسی ۴۵

۲-۳-۲ مضامین احساسی ۴۷

۲-۳-۳ مضامین مذهبی و ادبی ۵۰

فصل سوم- آشنایی با هنرمندان به همراه تجزیه و تحلیل آثارشان

۳-۱ میرزا بابا حسینی اصفهانی ۵۹

۳-۲ تحلیل آثار میرزا بابا ۶۱

۳-۳ مهرعلی تهرانی ۷۸

۴-۳ تحلیل آثار مهر علی تهرانی ۸۲

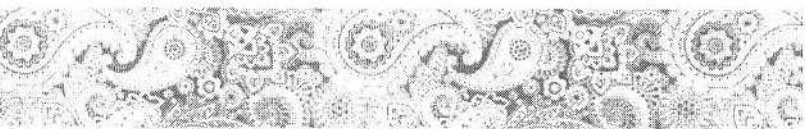
۵-۳ تحلیل آثار ۹۸

منابع

۱۰۴..... منابع فارسی

۱۰۶..... منابع غیر فارسی

۱۰۶..... منابع تصاویر

پیشگفتار

نقاشی ایرانی گذشته ای درخشان دارد. نقاشی جلوه مستقیم قدرت ، شفافیت ، ظرافت و وضوح اندیشه ایرانی است. هنر نقاشی قاجار تلاقی احساس هنرمند ایرانی اسلامی است که با اوج شیوه اروپایی آن روز ، دوره رشد تکنولوژی را آغاز کرده بود. از این رو هنر نقاشی در آغاز حکومت قاجار با پیشرفت و اوج همراه بوده است و در روابط این عصر به طور مساوی از نقاشی ایران و اروپا مایه می گیرد.

در زمان حکومت فتحعلی شاه دومین پادشاه سلسله قاجار مقارن با قرن سیزدهم ه. ق پس از دوران طولانی ناامنی و جنگ داخلی ، جامعه ایران شاهد یک دوران آرامش نسبی بود. هنر و فرهنگ ایرانی با پشتوانه ی غنی تمدن اسلامی _ ایرانی ، همزمان با گسترش روز افزون ارتباط با کشور های اروپایی و تاثیر پذیری منجر به برخی تغییرات اساسی در پهنه هنر گردید. با دستاوردهای به جا مانده از دوران زندیه و تجربیات تکنیکی آن دوران ، نقاشان دربار فتحعلی شاه که برخی از آنان از بازماندگان هنرمندان زندیه بودند ، پس از پالایش و هماهنگ نمودن

هنر خویش با خواسته های شاه قاجار ، پیکرنگاری درباری را به سان مکتبی منسجم به اوج رساندند.

مکتب شمایل نگاری درباری ترکیبی است از چند نگرش فکری ، بدین معنی که از ترکیب با بعضی چند شیوه اروپایی با بعضی شیوه های تفکر نقاشی ایرانی ، نوعی زیبایی شناسی تلفیقی پدیدار می شود. از جمله مسایل با اهمیت در نقاشی قاجار پیوند موضوع ، کادر پرده و مکان از قبل تعیین شده برای نصب اثر است که تناسبی متعادل با موضوع نقاشی برقرار می کند. یکی از موضوعات مهم در نقاشی قاجار چهره نگاری است که هنرمند قاجار بخشی از این زیبایی را با رویت آثار اروپاییان در گ می کرده و در آثار خود نیز به کار می برده. این دوره یکی از دوره های شاخص نقاشی ایرانی بوده است. هنرمند سعی می کرده نهایت زیبایی را در چهره رعایت کند. در اینجا موضوع چهره نگاری معمولاً متعلق به پادشاهان قاجار شاهزادگان ، وزراء و دیگر وابستگان به دربار است. در این چهره پردازی شباهت با جزئیات و توصیف شخصیت در درجه ی اول اهمیت قرار دارد و واقع نمایی از ویژگی های این گونه آثار است. این پژوهش کوششی است در جهت معرفی و شناخت پیکره نگاری درباری در دوران فتحعلی شاه قاجار و مطالعه آثار هنرمندان این دوره که این هنرمندان شامل میرزا بابا و مهرعلی است.